

Βρυξέλλες, 16 Ιουνίου 2020
(OR. en)

8610/20

EDUC 248
SOC 393
JEUN 47

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Αποστολέας: Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου

Αποδέκτης: Αντιπροσωπίες

αριθ. προηγ. εγγρ.: 8317/20

Θέμα: Συμπεράσματα του Συμβουλίου για την αντιμετώπιση της κρίσης της νόσου COVID-19 στην εκπαίδευση και την κατάρτιση

Επισυνάπτονται στο παράρτημα για τις αντιπροσωπίες τα συμπεράσματα του Συμβουλίου για την αντιμετώπιση της κρίσης της νόσου COVID-19 στην εκπαίδευση και την κατάρτιση, τα οποία ενέκρινε το Συμβούλιο με γραπτή διαδικασία στις 16 Ιουνίου 2020, σύμφωνα με το άρθρο 12 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο του εσωτερικού κανονισμού του Συμβουλίου και το άρθρο 1 της απόφασης 2020/556 του Συμβουλίου.

Τα συμπεράσματα θα διαβιβαστούν προς δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ, σύμφωνα με την απόφαση της Επιτροπής των Μονίμων Αντιπροσώπων της 3ης Ιουνίου 2020.

**Συμπεράσματα του Συμβουλίου για την αντιμετώπιση της κρίσης της νόσου COVID-19
στην εκπαίδευση και την κατάρτιση**

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

ΥΠΟΓΡΑΜΜΙΖΟΝΤΑΣ ΤΑ ΕΞΗΣ:

1. Η πανδημία της νόσου COVID-19 έπληξε τα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης και τους άσκησε πρωτοφανή πίεση παγκοσμίως και σε ολόκληρη την Ένωση. Επέφερε μείζονες αλλαγές στον τρόπο μάθησης, διδασκαλίας, επικοινωνίας και συνεργασίας τόσο εντός όσο και μεταξύ των κοινοτήτων εκπαίδευσης και κατάρτισης. Αυτό είχε αντίκτυπο στους εκπαιδευόμενους¹, στις οικογένειές τους, στους διδάσκοντες, στους εκπαιδευτές, στην ηγεσία των ιδρυμάτων, καθώς και στην ευρύτερη κοινωνία.
2. Από το ξέσπασμα της πανδημίας, τα κράτη μέλη και τα ιδρύματα εκπαίδευσης και κατάρτισης έχουν καταβάλει σημαντικές προσπάθειες για να εγγυηθούν την ασφάλεια και την ευημερία των εκπαιδευομένων και του προσωπικού, καθώς και τη συνέχιση της μάθησης και της διδασκαλίας, προκειμένου να διαφυλαχθεί το δικαίωμα στην εκπαίδευση.
3. Στο πλαίσιο της επείγουσας αντιμετώπισης της κρίσης, τα περισσότερα κράτη μέλη αποφάσισαν το κλείσιμο ιδρυμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης σε ευρεία κλίμακα, ενώ παράλληλα κινητοποίησαν γρήγορα εναλλακτικές επιλογές και στήριξη για την εξ αποστάσεως μάθηση και διδασκαλία, χρησιμοποιώντας ιδίως ψηφιακές λύσεις. Η αλλαγή αυτή δημιούργησε διαφορετικές προκλήσεις για τα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης και τα ενδιαφερόμενα μέρη στα κράτη μέλη, ιδίως για τους εκπαιδευόμενους και τις οικογένειές τους, τους διδάσκοντες και τους εκπαιδευτές, αλλά παράλληλα τους παρείχε πολύτιμη μαθησιακή εμπειρία και επιτάχυνε τον περαιτέρω ψηφιακό μετασχηματισμό των ιδρυμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης.

¹ Για τους σκοπούς του παρόντος εγγράφου ο όρος *εκπαιδευόμενος* πρέπει να νοείται υπό ευρεία έννοια, αναφερόμενος στους εκπαιδευόμενους σε όλους τους τύπους και τα επίπεδα εκπαίδευσης και κατάρτισης, συμπεριλαμβανομένης της προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας, της γενικής εκπαίδευσης, της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, της εκπαίδευσης ενηλίκων και της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

4. Σε αυτές τις εξαιρετικές περιστάσεις ήταν αξιοσημείωτη η συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών, τα οποία επέδειξαν αλληλεγγύη και αμοιβαία υποστήριξη σε μια περίοδο κρίσης με την τακτική ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με την κατάσταση, τα προβλήματα, τα προβλεπόμενα ή ήδη εφαρμοζόμενα μέτρα και σχέδια σε κάθε χώρα, καθώς και, όπου ήταν δυνατόν, την ελεύθερη ανταλλαγή εκπαιδευτικών πόρων.

ΕΧΟΝΤΑΣ ΕΠΙΓΝΩΣΗ ΟΤΙ:

5. Στο ξεκίνημα της κρίσης, όταν τα ιδρύματα εκπαίδευσης και κατάρτισης στα περισσότερα κράτη μέλη εξακολουθούσαν να λειτουργούν τακτικά, το κυριότερο μέλημα ήταν να διασφαλιστεί η προστασία των εκπαιδευομένων και του προσωπικού, μεταξύ άλλων με την εφαρμογή προστατευτικών και υγειονομικών μέτρων και με την παροχή πληροφοριών και καθοδήγησης, σε συνεργασία μεταξύ των εθνικών εκπαιδευτικών και υγειονομικών αρχών.
6. Όσο εξελισσόταν η κατάσταση και έκλειναν όλο και περισσότερα ιδρύματα εκπαίδευσης και κατάρτισης στην πλειονότητα των κρατών μελών, προκειμένου να διασφαλιστεί η συνέχιση της μαθησιακής διαδικασίας, τα κράτη μέλη, τα ιδρύματα εκπαίδευσης και κατάρτισης και τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη κατέβαλαν σημαντικές προσπάθειες για να προσαρμόσουν και να ετοιμάσουν εκπαιδευτικό περιεχόμενο και να εξασφαλίσουν τη χρήση του στην εξ αποστάσεως μάθηση. Οι προσπάθειες αυτές υποστηρίχθηκαν από κατάλληλες κατευθυντήριες γραμμές, σε συνδυασμό με ευέλικτη διαχείριση, διαρκή παρακολούθηση, συνεχείς βελτιώσεις και νομοθετικές προσαρμογές, σύμφωνα με τις συνθήκες σε κάθε χώρα. Στο πλαίσιο αυτό, τα κράτη μέλη και τα ιδρύματα εκπαίδευσης και κατάρτισης ενδέχεται να ξεκίνησαν από διαφορετικά σημεία όσον αφορά την ψηφιακή ετοιμότητα των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης, συμπεριλαμβανομένης της διαθεσιμότητας ψηφιακών μαθησιακών εργαλείων και εκπαιδευτικού υλικού και της ετοιμότητας των διδασκόντων και των εκπαιδευτών να προσφέρουν διδασκαλία εξ αποστάσεως.

7. Μια από τις σημαντικότερες προκλήσεις ήταν το ζήτημα της διασφάλισης της συμμετοχής και της ίσης πρόσβασης σε ποιοτικές ευκαιρίες εκπαίδευσης εξ αποστάσεως. Ορισμένοι εκπαιδευόμενοι, καθώς και διδάσκοντες, εκπαιδευτές και οικογένειες, ίσως δεν διαθέτουν ψηφιακές δεξιότητες, πρόσβαση στην τεχνολογία ή στο διαδίκτυο, πράγμα που μπορεί να αποτελέσει σοβαρό εμπόδιο, ιδίως για τους εκπαιδευόμενους από μειονεκτικά περιβάλλοντα και από αγροτικές, απομακρυσμένες καθώς και έντονα αστικοποιημένες περιοχές. Επιπλέον, υπάρχουν εκπαιδευόμενοι με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, οι οποίοι χρειάζονται συμβουλές και πρόσθετη υποστήριξη για τη μάθησή τους. Πέραν τούτου, το κλείσιμο των ιδρυμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης αποτέλεσε μια ιδιαίτερη πρόκληση για τους εκπαιδευόμενους που μειονεκτούν από κοινωνικοοικονομική άποψη, οι οποίοι είναι πιθανότερο να ζουν σε νοικοκυριά που δεν προσφέρεται για μελέτη στο σπίτι ή να δικαιούνται κανονικά δωρεάν σχολικά γεύματα, καθώς και για τους εκπαιδευόμενους που διατρέχουν τον κίνδυνο πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου.
8. Τα ιδρύματα εκπαίδευσης και κατάρτισης είναι κάτι παραπάνω από τόποι μάθησης, διδασκαλίας και κατάρτισης: αποτελούν επίσης ασφαλή περιβάλλοντα και παρέχουν ένα δομημένο πλαίσιο, την αίσθηση του ανήκειν σε κοινότητα και ευκαιρίες για κοινωνικοποίηση. Δεδομένου του άγχους και του στρες από τον φόβο της πανδημίας και της κοινωνικής απομόνωσης, που είναι ιδιαίτερα δύσκολη για όσους αντιμετωπίζουν ή ενδέχεται να αντιμετωπίσουν ενδοοικογενειακή βία, ήταν ζωτικής σημασίας να υπάρξει επικοινωνία, καθώς και να παρασχεθεί ψυχολογική και συναισθηματική στήριξη με διάφορους τρόπους, ώστε να εξασφαλιστεί η ευημερία και η σωματική και ψυχική υγεία των εκπαιδευόμενων, των οικογενειών τους, των διδασκόντων και των εκπαιδευτών.
9. Οι διδάσκοντες και οι εκπαιδευτές χρειάστηκε να προσαρμοστούν γρήγορα για να περάσουν από τη διδασκαλία διά ζώσης στην εξ αποστάσεως διδασκαλία. Καθώς δεν διέθεταν όλοι οι διδάσκοντες και οι εκπαιδευτές² την εμπειρία, την αυτοπεποίθηση, τις γνώσεις, τις δεξιότητες και τις ικανότητες που απαιτούνται για την αποτελεσματική οργάνωση και παροχή διδασκαλίας εξ αποστάσεως, χρειάστηκε πρόσθετη, στοχευμένη κατάρτιση. Η αφοσίωσή τους πολλές φορές εκδηλώθηκε με τρόπους πέραν της παράδοσης μαθημάτων και με πρόσθετες προσπάθειες για να διασφαλιστεί η πρόοδος και η ευημερία των εκπαιδευόμενων. Η ανάγκη ταχείας προσαρμογής στο νέο εργασιακό περιβάλλον αύξησε ενδεχομένως τον φόρτο εργασίας, επηρεάζοντας έτσι την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής. Υπό αυτές τις συνθήκες, οι διδάσκοντες, οι εκπαιδευτές και το προσωπικό υποστήριξης επέδειξαν αξιοθαύμαστη προσήλωση και δημιουργικότητα, καθώς και ανοικτό πνεύμα για συνεργασία, συνδημιουργία και μάθηση από ομοτίμους.

² Σύμφωνα με την έρευνα TALIS του ΟΟΣΑ (2018), λιγότερο από το 40 % των διδασκόντων νιώθουν καλά προετοιμασμένοι για τη χρήση των ΤΠΕ στη διδασκαλία.

10. Παρόλο που η μετάβαση στην ψηφιακή διδασκαλία και μάθηση έπαιξε μείζονα ρόλο στο να διευκολύνει τη συνέχιση της μαθησιακής διαδικασίας, η ψηφιακή εκπαίδευση δεν μπορεί να υποκαταστήσει πλήρως την ποιοτική διά ζώσης διδασκαλία και μάθηση. Επιπλέον, η αιφνίδια στροφή στην ψηφιακή διδασκαλία και μάθηση ήταν σε πολλές περιπτώσεις μια λύση έκτακτης ανάγκης και δεν αποτελούσε προγραμματισμένη υλοποίηση ψηφιακής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης με τον βέλτιστο τρόπο σε ευρεία κλίμακα. Ορισμένοι διδάσκοντες και εκπαιδευτές δίδαξαν διαδικτυακά για πρώτη φορά και, παρόλο που η ανθεκτικότητα και η προσαρμοστικότητα τους είναι αξιόπαινη, η εμπειρία της ψηφιακής εξ αποστάσεως διδασκαλίας και μάθησης στο πλαίσιο της νόσου COVID-19, αν και πολύτιμη, δεν θα πρέπει κατ' ανάγκη να θεωρηθεί γενικό πρότυπο για την ψηφιακή εκπαίδευση εξ αποστάσεως.
11. Χρειάστηκε αυξημένη συνεργασία μεταξύ των οικογενειών των εκπαιδευομένων και των διδασκόντων και των εκπαιδευτών, καθώς και ισχυρότερη δέσμευση για να καταστεί δυνατή η μάθηση εξ αποστάσεως. Για τους γονείς και τους φροντιστές που εργάζονται από το σπίτι, ο συνδυασμός των εργασιακών καθηκόντων τους με τη μαθησιακή υποστήριξη των παιδιών και τις ευθύνες παιδικής φροντίδας ήταν πολύ απαιτητικός. Για τους γονείς και τους φροντιστές που δεν μπόρεσαν να εργαστούν από το σπίτι, η εξασφάλιση ημερήσιας φροντίδας για τα μικρότερα παιδιά αποτέλεσε επιπλέον πρόκληση.
12. Η διδασκαλία του πρακτικού μέρους των προγραμμάτων σπουδών είναι ιδιαίτερα δύσκολη στο πλαίσιο της εξ αποστάσεως μάθησης. Αυτό ισχύει ιδίως στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, όπου η πρακτική μάθηση αποτελεί μεγάλο μέρος των προγραμμάτων σπουδών. Οι εκπαιδευόμενοι στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση βρέθηκαν ενδεχομένως σε επιπλέον μειονεκτική θέση, λόγω του ότι η κρίση επηρέασε πολλούς εργοδότες οι οποίοι συμμετέχουν σε προγράμματα μαθητείας και μάθησης στον χώρο εργασίας. Δεδομένου ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις, οι μαθητευόμενοι βασίζονται στην αμοιβή και την αποζημίωση από τους εργοδότες, αυτό είχε αντίκτυπο στους βιοτικούς τους πόρους.
13. Οι ενήλικοι εκπαιδευόμενοι, ιδίως όσοι είναι χαμηλής ειδίκευσης, ενίοτε δεν διαθέτουν τις ψηφιακές δεξιότητες που είναι απαραίτητες για να λάβουν μέρος στην ψηφιακή μάθηση, γεγονός που μπορεί να επηρεάσει τις ευκαιρίες τους για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων τους και την απόκτηση νέων.

14. Μια από τις μεγαλύτερες προκλήσεις ήταν η διαχείριση της αξιολόγησης και της απόδοσης βαθμών και ορισμένα κράτη μέλη ενθάρρυναν την έμφαση στη διαμορφωτική αξιολόγηση και τη συνεκτίμηση των διαφορών μαθησιακών συνθηκών. Τούτο συνδέεται με την πρόκληση της οργάνωσης της αποτελεσματικής ολοκλήρωσης του σχολικού και ακαδημαϊκού έτους, που είναι ιδιαίτερα σημαντική για τις απολυτήριες εξετάσεις και τα τελικά πτυχία, δεδομένου ότι επηρεάζει την εγγραφή σε διάφορα επίπεδα εκπαίδευσης και κατάρτισης. Στο πλαίσιο αυτό, η ανταλλαγή πληροφοριών, η συνεργασία και ο διάλογος μεταξύ των σχετικών παραγόντων εκπαίδευσης και κατάρτισης, συμπεριλαμβανομένων των αρχών αναγνώρισης και διασφάλισης της ποιότητας και των κοινωνικών εταίρων, μπορούν να χρησιμεύσουν ως βάση για μια χρήσιμη συντονισμένη προσέγγιση. Αυτό μπορεί να είναι ιδιαίτερα χρήσιμο όταν αποφασίζονται οι απαιτήσεις για την εγγραφή σε ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη την αυτονομία τους και τις εθνικές περιστάσεις.
15. Η πανδημία έχει επίσης επηρεάσει τις ευκαιρίες μαθησιακής κινητικότητας εντός Ευρώπης και διεθνώς. Δεδομένου ότι πολλά ιδρύματα εκπαίδευσης και κατάρτισης έχουν κλείσει, οι εκπαιδευόμενοι που μετείχαν σε προγράμματα κινητικότητας αντιμετώπισαν διάφορες δυσκολίες όσον αφορά τη συνέχιση της περιόδου κινητικότητας, την πρόσβαση σε κατάλυμα και υγειονομική περίθαλψη, το δικαίωμα σε επιχορηγήσεις και υποτροφίες ή την επιστροφή στις χώρες καταγωγής τους. Οι εκπαιδευόμενοι σε προγράμματα κινητικότητας ενδέχεται επίσης να αντιμετώπισαν κοινωνικοοικονομικές δυσκολίες που σχετίζονται με την απώλεια οικογενειακού εισοδήματος ως συνέπεια της κρίσης στην αγορά εργασίας που προκαλεί η πανδημία της COVID-19.
16. Πολλές δραστηριότητες έργων του προγράμματος Erasmus+ και του Ευρωπαϊκού Σώματος Αλληλεγγύης αναβλήθηκαν ή ματαιώθηκαν και, σε περιπτώσεις όπου είχε προγραμματιστεί κινητικότητα, ενθαρρύνθηκε η εικονική συνεργασία.
17. Επιπλέον των επενδύσεων που είναι αναγκαίες για να αντιμετωπιστούν οι υγειονομικές και κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις της κρίσης, είναι σημαντικό να επικεντρωθούν οι τρέχουσες επενδυτικές προτεραιότητες στην εκπαίδευση και την κατάρτιση. Στο πλαίσιο αυτό, έχει καίρια σημασία να αναγνωριστεί ότι η εκπαίδευση και η κατάρτιση υψηλής ποιότητας συμβάλλουν αποφασιστικά στην ευημερία και την προσωπική και επαγγελματική εξέλιξη των πολιτών, καθώς και στην ανθεκτικότητα της κοινωνίας και της οικονομίας, και ως εκ τούτου έχουν σημαντικό ρόλο στην ανάκαμψη. Αυτό πρέπει να ληφθεί υπόψη κατά την ανάπτυξη του ευρωπαϊκού σχεδίου ανάκαμψης.

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ΟΤΙ:

18. Προκειμένου να ξεπεραστούν αυτές οι προκλήσεις, και ανάλογα με τις συνθήκες σε κάθε χώρα, τα κράτη μέλη και τα ιδρύματά τους εκπαίδευσης και κατάρτισης έλαβαν γρήγορα πολλά μέτρα, όπως:
- ανάπτυξη και ανταλλαγή ποιοτικού εκπαιδευτικού περιεχομένου, υλικού και πρακτικών, προσαρμοσμένων στο πλαίσιο της εξ αποστάσεως μάθησης σε εθνικό επίπεδο ή/και σε επίπεδο σχολείων·
 - στήριξη των εικονικών περιβαλλόντων μάθησης, επιτρέποντας τη χρήση υφιστάμενων διαδικτυακών πλατφορμών μάθησης (ή αναπτύσσοντας νέες) και τη χρήση εργαλείων ομαδικής συνεργασίας·
 - χρήση τηλεοπτικών και άλλων εκπομπών για την παροχή εκπαιδευτικού περιεχομένου·
 - εκπόνηση διαφόρων κατευθυντήριων γραμμών και οδηγιών σχετικά με τους τρόπους συμμετοχής στην εξ αποστάσεως μάθηση και παροχής εξ αποστάσεως διδασκαλίας, για παράδειγμα όσον αφορά την ασφαλή χρήση των ψηφιακών εργαλείων και τη διαδικτυακή αξιολόγηση·
 - παροχή στοχευμένων ευκαιριών επαγγελματικής ανάπτυξης για διδάσκοντες, εκπαιδευτές και άλλο παιδαγωγικό προσωπικό·
 - εντοπισμό των εκπαιδευόμενων που δεν είναι σε θέση να συμμετάσχουν σε εξ αποστάσεως μάθηση και αρωγή προς αυτούς μέσω της παροχής του απαραίτητου εξοπλισμού και της πρόσβασης στο διαδίκτυο, ιδίως σε όσους προέρχονται από γεωγραφικά απομονωμένες ή κοινωνικοοικονομικά μειονεκτούσες περιοχές και περιβάλλοντα, καθώς και διανομή έντυπου εκπαιδευτικού υλικού, όταν χρειάζεται·
 - παροχή στοχευμένης στήριξης για εκπαιδευόμενους με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες·
 - διευκόλυνση της πρόσβασης σε ψηφιακό περιεχόμενο στις βιβλιοθήκες·
 - παροχή γευμάτων στους εκπαιδευόμενους από κοινωνικοοικονομικώς μειονεκτούντα περιβάλλοντα·
 - παροχή διαφόρων μορφών ψυχολογικής στήριξης για εκπαιδευόμενους, οικογένειες, διδάσκοντες και εκπαιδευτές·
 - μέριμνα για την ημερήσια φροντίδα των μικρότερων παιδιών των οποίων οι γονείς και οι φροντιστές δεν μπορούσαν να εργαστούν από το σπίτι, ιδίως για βασικούς εργαζόμενους σε κρίσιμους τομείς, όπως οι υπηρεσίες υγείας·
 - παροχή διαφόρων μορφών στήριξης για τους εκπαιδευόμενους που ξεκινούν ή ολοκληρώνουν προγράμματα κινητικότητας·
 - τακτική παροχή πληροφοριών στους εκπαιδευόμενους, τους διδάσκοντες και τους εκπαιδευτές, τα ιδρύματα εκπαίδευσης και κατάρτισης, τις οικογένειες, καθώς και άλλα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη·

- ανάπτυξη της συνεργασίας με τοπικές και περιφερειακές αρχές και μη κυβερνητικές οργανώσεις, καθώς και με επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένων των εταιρειών τηλεπικοινωνιών, των παρόχων υπηρεσιών διαδικτύου και των εκδοτών, οι οποίοι σε ορισμένες περιπτώσεις προσέφεραν υλικό και εργαλεία δωρεάν·
- υποστήριξη και παρότρυνση, όπου είναι δυνατόν, της φυσικής αγωγής και της σωματικής δραστηριότητας, σύμφωνα με τα προληπτικά μέτρα ασφάλειας.

19. Ανταποκρινόμενη στην κρίση της COVID-19, η Επιτροπή παρείχε δυνατότητες πρόσθετης ευελιξίας στην υλοποίηση του προγράμματος Erasmus+, σε συνδυασμό με πρακτικές συμβουλές για τους συμμετέχοντες στο πρόγραμμα Erasmus+ και για τους εθνικούς οργανισμούς. Επιπλέον, επιπρόσθετα των προσπαθειών που καταβάλλονται στο πλαίσιο του Συμβουλίου, η Επιτροπή διευκόλυνε περαιτέρω δυνατότητες συνεργασίας και ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών.
20. Καθώς η κατάσταση εξελίσσεται, με την πιθανή άρση των μέτρων περιορισμού κατόπιν σύστασης των υγειονομικών αρχών, προκύπτουν περαιτέρω ερωτήματα σχετικά με την επαναλειτουργία των ιδρυμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης, καθώς και των επιχειρήσεων που παρέχουν μάθηση στον χώρο εργασίας, συμπεριλαμβανομένων οργανωτικών μέτρων και μέτρων ασφαλείας, και ειδικότερα εκείνων που αφορούν την κοινωνική αποστασιοποίηση, την εφαρμογή υγειονομικών μέτρων και την υγιεινή. Στο πλαίσιο αυτό, ορισμένες από τις προκλήσεις αφορούν την επάρκεια των ανθρώπινων πόρων, καθώς και την ετοιμότητα και βιωσιμότητα των εγκαταστάσεων εκπαίδευσης και κατάρτισης, και ιδίως την καταλληλότητά τους για την εφαρμογή των αναγκαίων μέτρων.

ΚΑΛΕΙ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ, ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΣ ΔΕΟΝΤΩΣ ΥΠΟΨΗ ΤΗΝ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΙΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΣΕ ΚΑΘΕ ΧΩΡΑ:

21. Να συνεχίσουν να ανταλλάσσουν πληροφορίες, εμπειρίες και βέλτιστες πρακτικές μεταξύ τους για τον τρόπο με τον οποίον η εκπαίδευση και η κατάρτιση μπορούν να προσαρμοστούν καλύτερα στην κατάσταση, ανάλογα με τις περαιτέρω εξελίξεις σχετικά με την κρίση της νόσου COVID-19, μεταξύ άλλων όσον αφορά διάφορα μέτρα που σχετίζονται με την επαναλειτουργία των ιδρυμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης, την εξασφάλιση της ισότητας, την προώθηση της ευημερίας εκπαιδευόμενων και προσωπικού και την παροχή ψυχολογικής στήριξης. Εν προκειμένω, να ενθαρρύνουν την εξορθολογισμένη και συνεκτική ροή πληροφοριών και να χρησιμοποιήσουν με τον βέλτιστο τρόπο τα υφιστάμενα δίκτυα.

22. Σε ό,τι αφορά την επαναλειτουργία των ιδρυμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης, σύμφωνα με τις τοπικές, περιφερειακές και εθνικές συνθήκες, να λάβουν τα αναγκαία μέτρα για να εγγυηθούν την ασφάλεια των εκπαιδευόμενων και του προσωπικού, συμπεριλαμβανομένων των κατάλληλων υγειονομικών όρων και συνθηκών υγιεινής και να επανεκκινήσουν τις δραστηριότητες μάθησης και διδασκαλίας διά ζώσης, εξασφαλίζοντας παράλληλα ίσες ευκαιρίες.
23. Με βάση τα διδάγματα που έχουν ήδη αντληθεί στο πλαίσιο της κρίσης της νόσου COVID-19 και έχοντας κατά νου τις πιθανές μακροπρόθεσμες επιπτώσεις της κρίσης για το μέλλον της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, να εξετάσουν τις δυνατότητες καινοτομίας και να καταβάλουν περαιτέρω προσπάθειες για να επιταχύνουν τον ψηφιακό μετασχηματισμό των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης και, κατά περίπτωση, να ενισχύσουν την ψηφιακή ικανότητα των ιδρυμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης και να μειώσουν το ψηφιακό χάσμα.
24. Λαμβάνοντας υπόψη τα διδάγματα που αντλήθηκαν στο πλαίσιο της κρίσης της COVID-19, να στηρίζουν την περαιτέρω ανάπτυξη των ψηφιακών δεξιοτήτων και ικανοτήτων των διδασκόντων και των εκπαιδευτών, ώστε να διευκολυνθεί η διδασκαλία και η αξιολόγηση σε ψηφιακά μαθησιακά περιβάλλοντα.
25. Λαμβάνοντας δεόντως υπόψη το αυτοδιοίκητο των ιδρυμάτων, να εξετάσουν τη δυνατότητα να ενταχθεί η υψηλής ποιότητας ψηφιακή μάθηση στην παρεχόμενη εκπαίδευση και κατάρτιση σε όλα τα επίπεδα και σε όλους τους τύπους εκπαίδευσης και κατάρτισης. Εν προκειμένω, να δώσουν προσοχή στην καταλληλότητα των ψηφιακών εργαλείων με βάση την ηλικία και τις ειδικές ανάγκες των εκπαιδευόμενων, καθώς και στη συμμόρφωση με τους κανόνες για την προστασία των δεδομένων, την ιδιωτικότητα, τα ζητήματα δεοντολογίας, τις απαιτήσεις ασφάλειας και κυβερνοασφάλειας.
26. Να διερευνήσουν τις δυνατότητες για την ενίσχυση της διδασκαλίας και της μάθησης μέσω παρακολούθησης και αξιολόγησης βάσει εξόρυξης εκπαιδευτικών δεδομένων εστιασμένης σε υπάρχοντα δεδομένα, της μαθησιακής ανάλυσης και της χρήσης της τεχνητής νοημοσύνης, με τη δέουσα προσοχή στη συμμόρφωση με τον γενικό κανονισμό για την προστασία δεδομένων (ΕΕ) 2016/679.
27. Παράλληλα με την παροχή δυνατοτήτων για εξ αποστάσεως, ψηφιακή και συνδυαστική μάθηση, να δώσουν επιπλέον προσοχή στη διασφάλιση ίσων ευκαιριών και διαρκούς πρόσβασης σε υψηλής ποιότητας εκπαίδευση και κατάρτιση για εκπαιδευόμενους όλων των ηλικιών, εξασφαλίζοντας την ποιότητα και ενθαρρύνοντας την επικύρωση και την αναγνώριση των μαθησιακών αποτελεσμάτων που έχουν αποκτηθεί. Επαναβεβαιώνοντας το δικαίωμα στην εκπαίδευση, να δώσουν ιδιαίτερη προσοχή στην πρόληψη ενδεχόμενης αύξησης της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου εξαιτίας της κρίσης της COVID-19.

28. Προκειμένου να μετριαστεί ο αρνητικός αντίκτυπος της κρίσης της νόσου COVID-19 στη διασυνοριακή κινητικότητα και συνεργασία με φυσική παρουσία («φυσική κινητικότητα»), να ενθαρρύνουν τη χρήση εικονικών δυνατοτήτων κινητικότητας και συνεργασίας.
29. Να συνεργαστούν για να αφαιρέσουν εμπόδια που σχετίζονται με την COVID-19 στη διασυνοριακή μαθησιακή κινητικότητα, λαμβάνοντας υπόψη τις πιθανές συνέπειες των διαφορετικών προσεγγίσεων της αξιολόγησης, των εξετάσεων που έχουν ενδεχομένως αναβληθεί ή ακυρωθεί και των καθυστερημένων εγγραφών, που μπορεί να επηρεάσουν αρνητικά τις ευκαιρίες μαθησιακής κινητικότητας τα επόμενα έτη.
30. Να συνεργαστούν για τη διασφάλιση εκπαιδευτικών δυνατοτήτων για τους εκπαιδευόμενους που μετακινούνται καθημερινά μεταξύ γειτονικών κρατών μελών, ιδίως σε περίπτωση παρατεταμένου κλεισίματος των συνόρων.
31. Να στηρίξουν την περαιτέρω ανάπτυξη ψηφιακών υποδομών, καθώς και ψηφιακών δεξιοτήτων και ικανοτήτων αξιοποιώντας τη χρηματοδότηση που διατίθεται μέσω ενωσιακών προγραμμάτων και ταμείων, ιδίως του προγράμματος Erasmus+, του Ευρωπαϊκού Σώματος Αλληλεγγύης και των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων, του Προγράμματος Στήριξης Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων και των διαδόχων τους, καθώς και του νέου προγράμματος «Ψηφιακή Ευρώπη».

ΚΑΛΕΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ, ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΚΑΙ ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΣ ΔΕΟΝΤΩΣ ΥΠΟΨΗ ΤΗΝ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑ:

32. Να διεξαγάγει έρευνα και να διαδώσει τα αποτελέσματα σχετικά με τον αντίκτυπο της πανδημίας της νόσου COVID-19 και τα διδάγματα που αντλήθηκαν σε διάφορα επίπεδα εκπαίδευσης και κατάρτισης, με έμφαση στην εξ αποστάσεως μάθηση και διδασκαλία και στις ψηφιακές ικανότητες των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης στα κράτη μέλη, ως μέσο ενίσχυσης της τεκμηριωμένης χάραξης εθνικής πολιτικής και της συνεργασίας σε επίπεδο Ένωσης, προκειμένου να ενισχυθούν η ανθεκτικότητα και η ετοιμότητα για έκτακτη, αποτελεσματική και κατάλληλη μελλοντική αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών.
33. Κατά την εκπόνηση πρότασης για το ευρωπαϊκό σχέδιο ανάκαμψης, να αναγνωρίσει τις μετασχηματιστικές δυνατότητες της εκπαίδευσης και της κατάρτισης ως κινητήριων δυνάμεων για μια επιτυχή ανάκαμψη και την ανάγκη για επενδύσεις στην εκπαίδευση και την κατάρτιση, ιδίως σε σχέση με την ψηφιακή εκπαίδευση, συμπεριλαμβανομένων των υποδομών και των ψηφιακών δεξιοτήτων.

34. Να στηρίξει τα κράτη μέλη στην παροχή ευκαιριών για επενδύσεις σε βιώσιμες υποδομές εκπαίδευσης και κατάρτισης, σύμφωνα με την ευρωπαϊκή πράσινη συμφωνία, λαμβάνοντας επιπλέον υπόψη τις ικανότητες που απαιτούνται για την κατοχύρωση της ασφάλειας και των απαραίτητων οργανωτικών μέτρων για την αντιμετώπιση της κρίσης της νόσου COVID-19.
35. Κατά την ανάπτυξη του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης, μαζί με το στρατηγικό πλαίσιο για την ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης για την περίοδο μετά το 2020, το νέο σχέδιο δράσης για την ψηφιακή εκπαίδευση και το επικαιροποιημένο θεματολόγιο δεξιοτήτων, να λάβει υπόψη τα διδάγματα που αντλήθηκαν από την κρίση της νόσου COVID-19 σχετικά με τον ψηφιακό μετασχηματισμό των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης, δίνοντας ιδιαίτερη προσοχή στις προκλήσεις που αφορούν την ποιότητα και την κοινωνία, όπως η διασφάλιση της συμμετοχής όλων, η παροχή ίσων ευκαιριών, η προώθηση της συνοχής και η καταπολέμηση της αποπληροφόρησης.
36. Να συνεχίσει να διευκολύνει τις συζητήσεις σχετικά με τις προκλήσεις και τα μέτρα που έλαβαν τα κράτη μέλη, μεταξύ άλλων με τη σύνδεση βάσεων δεδομένων ανοικτών εκπαιδευτικών πόρων και τη βελτίωση της πρόσβασης σε αυτές και της διαθεσιμότητάς τους, προκειμένου να διευκολυνθεί η ανταλλαγή διαφορετικών μεθοδολογιών, εργαλείων και υλικού για τη μάθηση εξ αποστάσεως. Στο πλαίσιο αυτό, να αξιοποιήσει τις υφιστάμενες ευκαιρίες, όπως αυτές που παρέχονται μέσω της ηλεκτρονικής αδελφοποίησης (eTwinning), της Πύλης Σχολικής Εκπαίδευσης (School Education Gateway) και της ηλεκτρονικής πλατφόρμας για την εκπαίδευση ενηλίκων στην Ευρώπη (EPALE). Να προωθήσει τη χρήση εργαλείων αυτοαξιολόγησης, όπως το SELFIE και το HEInnovate, για τη στήριξη των ψηφιακών ικανοτήτων και του ψηφιακού μετασχηματισμού των σχολείων και των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.
37. Να παρουσιάσει και να διαδώσει περαιτέρω πρακτικές πληροφορίες προς τα κράτη μέλη σχετικά με τη δυνατότητα χρηματοδότησης των αναγκών των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης για τον μετριασμό των συνεπειών της πανδημίας της νόσου COVID-19 στο πλαίσιο των πρωτοβουλιών επενδύσεων για την αντιμετώπιση του κορωνοϊού (CRII και CRII+) και άλλων κατάλληλων μηχανισμών χρηματοδότησης.
38. Να συνεχίσει να ανταλλάσσει τακτικά πληροφορίες με τα ενδιαφερόμενα μέρη και τους φορείς υλοποίησης του προγράμματος Erasmus+ και του Ευρωπαϊκού Σώματος Αλληλεγγύης σχετικά με τις δυνατότητες για ευέλικτες ρυθμίσεις όσον αφορά την υλοποίηση της μαθησιακής κινητικότητας και έργων στο πλαίσιο της κρίσης της νόσου COVID-19.

39. Να διερευνήσει, από κοινού με τα κράτη μέλη, τα μέσα για την αντιμετώπιση των πλέον πιεστικών αναγκών κατά τις περιόδους περιορισμού της φυσικής κινητικότητας, επιτρέποντας την ευέλικτη ανακατανομή αχρησιμοποίητων κονδυλίων μεταξύ δράσεων του Erasmus+, όταν ενδείκνυται.
40. Να στηρίξει τα κράτη μέλη στην περαιτέρω ανάπτυξη πρακτικών και ευκαιριών ψηφιακής εκπαίδευσης για την ψηφιακή εκπαίδευση και κατάρτιση, και στην αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κρίσης της νόσου COVID-19 στις πιο ευάλωτες ομάδες εκπαιδευόμενων, χρησιμοποιώντας τις διαθέσιμες ευκαιρίες του προγράμματος Erasmus+.
41. Να διαδώσει και να προωθήσει τη χρήση των σχετικών εργαλείων και υλικού, συμπεριλαμβανομένης της εμπειρίας εικονικής συνεργασίας, που απορρέουν από έργα του προγράμματος Erasmus+ και του Ευρωπαϊκού Σώματος Αλληλεγγύης και τις δραστηριότητες των ευρωπαϊκών και εθνικών συνασπισμών για τις ψηφιακές δεξιότητες και θέσεις εργασίας, που μπορούν, στο πνεύμα της αλληλεγγύης μεταξύ των κρατών μελών, να παράσχουν χρήσιμη πρόσθετη στήριξη για την αντιμετώπιση της κρίσης της νόσου COVID-19.
42. Σε συνεργασία με τα κράτη μέλη και με τον δέοντα σεβασμό στο αυτοδιοίκητο και στα εθνικά πλαίσια, να αρχίσει να επεξεργάζεται μέτρα για την άρση των εμποδίων που σχετίζονται με τη νόσο COVID-19 και να επανεκκινήσει την αξιοποίηση των ευκαιριών διασυνοριακής μαθησιακής κινητικότητας την επαύριον της κρίσης της νόσου COVID-19, μεταξύ άλλων με την παροχή σαφούς καθοδήγησης σχετικά με τον τρόπο διευκόλυνσης των ευκαιριών μαθησιακής κινητικότητας στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus+.
43. Να προωθήσει την ποιοτική εικονική κινητικότητα και συνεργασία και να στηρίξει την ανάπτυξη της μεικτής κινητικότητας στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus+, λαμβάνοντας υπόψη ότι, αν και δεν μπορεί να υποκαταστήσει τη φυσική κινητικότητα, η εικονική κινητικότητα έχει σημαντικό συμπληρωματικό ρόλο.
44. Να συνεργαστεί στενά με διεθνείς οργανισμούς όπως το Συμβούλιο της Ευρώπης, η UNESCO και ο ΟΟΣΑ για την παροχή και διάδοση πληροφοριών σχετικά με τις επιπτώσεις της COVID-19 στην εκπαίδευση και την κατάρτιση.